

Sygn. akt II UK 107/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku H. S.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 3 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 3376/12,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 lipca 2014 r., po rozpoznaniu sprawy H. S. przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej, na skutek apelacji obydwu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 sierpnia 2012 r. (mocą którego zmieniono decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z dnia 24 października 2009 r. w ten sposób, że przyznano H.S. prawo do emerytury policyjnej od dnia 1 stycznia 2010 r. na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2010 r. za okres od dnia 1 września 1977 r. do dnia 31 marca 1980 r. oraz od dnia 11 lipca 1983 r. do dnia 17 września 1983 r., od dnia 4 czerwca 1984 r. do dnia 27 kwietnia 1984 r., od dnia 2

czerwca 1986 r. do dnia 11 lipca 1986 r., od dnia 1 czerwca 1987 r. do dnia 18 lipca 1987 r., od dnia 30 maja 1988 r. do dnia 1 lipca 1988 r., a w pozostałym zakresie odwołanie oddalono), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie w zakresie dotyczącym okresu służby H. S. od dnia 1 września 1977 r. do dnia 31 marca 1980 r. (pkt I); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II i poprzedzając go decyzję w ten tylko sposób, że okresy służby H. S. od dnia 6 czerwca 1982 r. do dnia 25 września 1982 r. oraz od dnia 13 maja 1985 r. do dnia 15 września 1985 r. podlegają przeliczeniu wskaźnikiem 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby (pkt II); oddalił apelację Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w pozostałej części (pkt III) i oddalił apelację H.S. w pozostałej części (pkt IV).

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną odwołującej się. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 15 b ust 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. 2004 Nr 8, poz. 67 ze zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388 ze zm.); 2/ art. 32 ust. 1 Konstytucji RP; 3/ art. 10 ust. 2 Konstytucji RP. Ponadto skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania - art. 233 § 1 i 2 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w części I i przekazanie sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego jej rozpatrzenia wraz z rozstrzygnięciem o należnych kosztach procesu za wszystkie instancje według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także potrzebę dokonania wykładni przepisów prawa. Istotne zagadnienie prawne wyraża się w konieczności wyjaśnienia, czy Biuro Informatyki MSW jest w rozumieniu tych przepisów jednostką Służby Bezpieczeństwa kwalifikowaną jako organ

bezpieczeństwa państwa. Zdaniem skarżącej, zachodzi też potrzeba ustalenia jednoznacznej wykładni, czy zgodnie z art. 15 b ust 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin w związku z art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów - Biuro Informatyki MSW jest jednostką Służby Bezpieczeństwa kwalifikowaną do organów bezpieczeństwa państwa oraz czy służba skarżącej w tej jednostce powinna być liczona po 2,6% czy też po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podkreślono, iż jedną z podstawowych przesłanek formalnych jednostek Służby Bezpieczeństwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów zawiera art. 2 ust. 3, który wyraźnie stanowi o tym, że „jednostkami Służby Bezpieczeństwa w rozumieniu ustawy, są jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami”. Przepis ten wymaga, aby dana jednostka SB istniała w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa lub aby w tym czasie istniała jej poprzedniczka. Pomocniczo przywołuje się tutaj zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa. Jest to akt wykonawczy wydany na podstawie art. 129 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. Nr 30, poz. 180 ze zm.). W zarządzeniu tym nie ma wymienionego Biura Informatyki MSW, które już nie istniało od ponad 10 lat, ani też jednostki, której Biuro to byłoby poprzedniczką. Brak jest więc podstawowej przesłanki ustawowej do zaliczenia tych jednostek do Służby Bezpieczeństwa oraz organów bezpieczeństwa państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc

orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie

jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencki i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia. Sformułowane przez skarżącą istotne zagadnienie prawne jak i sugerowana potrzeba wykładni przepisów prawnych sprowadzają się do wyjaśnienia kwestii, czy Biuro Informatyki Ministerstwa Spraw wewnętrznych, włączone - jak ustalił Sąd Apelacyjny – do Biura C tego Ministerstwa, należy kwalifikować jako organ bezpieczeństwa państwa. Tymczasem za ugruntowany w orzecznictwie należy uznać pogląd, zgodnie z którym na etapie przedsądu znajduje zastosowanie art. 398¹³ § 2 k.p.c. stanowiący, że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powoływanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi z tego przepisu, a także z art. 398³ § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932). Granicę ustaleń stanu faktycznego stanowi zatem postępowanie przed sądem powszechnym i brak jest podstaw, aby na etapie przedsądu inaczej oceniać materiał dowodowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 376/13, LEX nr 1646131). Zważywszy, że przyczyny kasacyjne muszą być powiązane z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, LEX nr 53308, czy też z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203), wypada zauważyć, że sygnalizowana przez skarżącą potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz sformułowane zagadnienie prawne, nawiązują do wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej kontrowersji dotyczących stwierdzonych w sprawie faktów. Te kwestie, dotyczące ustalonych faktów, nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Na marginesie trzeba nadmienić, że Sąd Najwyższy zajmował już analogiczne stanowiska w odniesieniu do ubezpieczonych pełniących służbę w Biurze C MSW, np. w Centralnym Biurze Adresowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r., II UK 153/14, niepublikowane oraz II UK 154/14, niepublikowane), czy w Biurze Informatyki (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r., II UK 158/14, niepublikowane).

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.